

ÚJ NEMESSÉG

A MAGYAR HÍVATÁSRENDI FEJLŐDÉS MUNKÁLÓJA

„MINDEN EMBER ANNYIT ÉR, AMENNYIT TUD S AMENNYIT PRODUKÁL!”

Egyes szám ára tagoknak 4 fillér
Előfizetési díj egy évre 2.— pengő
Intézményeknek, magánosoknak egy évre
20.— pengő

FŐSZERKESZTŐ:
vitéz PINTÉR JÓZSEF

Megjelenik kéthetenként
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Rottenbiller-utca 20—22. szám
Telefonszám: 1-300-92

Isten áldja a tisztas munkát!

Kedves ifjú Barátaim!

Az ország *katolikus munkásifjúsága*: földműves, iparos, kereskedő, gyári munkás, tanonc ifjúság nagy benső összeszedettség és fegyelmezett külső szervezethez erősítő megindításával készülődik az *eucharisztikus* szent évre és a *Szent István* jubileumi esztendőre. De ennek a nagy benső összeszedettségnek és fegyelmezett külső szervezethez minden erejével egyúttal arra is készülődik, hogy munkája minél nagyobb súllyal essék latba és minél nagyobb eredményt gyümölcsözzön az annyira óhajtott *új szociális társadalmi berendezkedés* területén: *Krisztus va-*

lek kísérik: ha mérget isznak, nem árt nekik, ha kígyókat fognak, nem árt nekik, ha betegre teszik kezeiket, meggyógyulnak...“

Munkás hivatásrendi közéletünkbe való lelkes beemelésünket a munkás ifjúság égi védőszentjének: az *ácsmester Szent Józsefnek* ünnepén kezdjük. Az Ő közbenjárása eszközölje ki minden gondolatunkra, szavainkra, cselekedtünkre a Szentlélek Isten sugalmazó irányítását és Krisztus csodatevő erejét!

Az *Actio Catholica* elnöksége a magyar katolikus munkásifjúság megszervezése érdekében

lodi szociális királyságának életreállításában. A Quadragesimo anno által reánk rótt súlyos lelkiismeretbeli kötelezettségek ne maradjanak csak frott malaszt, de lelkesedésünkön, iparkodásunkon. munkánkon, önfeláldozásunkon, ha kell szenvedésünkön keresztül szüljék meg az *új szociális Krisztusi királyságot* és a *magyar feltámadást*.

Az emberiséget a legkisebb egyedig egymás ellen háborúba kevert és harcra uszított világnézeti küzdelmek és az egymással ellentétes társadalmi és politikai áramlások közepette szemünket hűségesen és kitartóan *Krisztus keresztjére*, a keresztján elélni magasló Megváltóra szegezzük, aki: „Az Elet, Ut és Igazság“ és beléje helyezett megrendíthetetlen hűséges hitünkől várjuk *munkánk csodáját*, — amit Krisztus a Benne hívőknek és Vele dolgozóknak megígért: „Akik bennem hisznek, azokat a következő je-

memorandumot terjesztett a Nm. Püspöki karhoz, amelyben kérte a *Püspöki Kar* jóváhagyását és támogatását ahhoz, hogy az ország *egész katolikus munkásifjúsága*: földművesek, iparosok, kereskedők, gyári munkások, tanoncok a Katolikus Legényegyletek Országos Szövetségének keretében az Országos Központ szervezése és vezetése mellett valósíttassék meg. A püspöki kar őszi konferenciáján ezt a memorandumot *elfogadta és jóváhagyta*. Az *Actio Catholica* ezen intézkedése és a püspöki kar jóváhagyása szerint a Legényegyletek Országos Szövetsége a Budapesti Központban *három főtítkárságot* állít fel: 1. a *földműves ifjúság* számára, 2. *iparos és kereskedő* és gyári ifjúság számára, 3. *tanonc ifjúság*, tehát a még fel nem szabadult ifjúság számára. A földműves ifjúság titkársága már működésbe is lépett kivételesen nem Budapesten, hanem egyelőre Szegeden. A Központ elnöke a szer-

vezés ügyében az *Actio Catholica* országos igazgatójától a *kövelkező levelet* kapta: „529/937. Kedves Barátom! A Nagyméltóságú Püspöki Kar őszi konferenciája elvi hozzájárulását adta ahhoz, hogy a katolikus tanoncok és ifjúmunkásság is az eléje terjesztett memorandum kérelmének megfelelően a *Katolikus Legényegyletek Országos Szövetségének* keretében szerveztessek meg. Ennek az elvi jóváhagyásnak birtokában most már arra kérlek, hogy, mint a Legényegyletek országos elnöke, különös gondnal és szeretettel vedd kezébe *munkatársaidal* ennek a szervezésnek ügyét. Örömmel értesültem arról, hogy a Szaléziánusoktól átvett „Katolikus Munkás Ifjában” friss és szakszerű lapot is szándékozol a mozgalom számára indítani. Légy meggyőződve arról, hogy az *Actio Catholica országos elnöksége* nemcsak örömmel látja, hogy irányításod alatt nagyszabású országos mozgalommá fejlődik a tanonc és ifjú munkásságnak *rendkívül fontos* szervezése, hanem minden tőle telhető erővel *segíteni is* fog abban a munkában. Budapest, 1937 február 10. Mély tisztelettel igaz híved: *Mihalovits Zsigmond* s. k. t. b. kanonok országos igazgató. Főtisztelendő *viléz Pintér József*

zsef országgyűlési képviselő úrnak, Budapest.„ Ugyanilyen értelmű levelet intézett *Dr. Mészáros János pápai protonotárius*, általános érseki helytartó is a Központ elnökéhez a Budapest Székesfővárosi szervezkedés ügyében.

A Nm. Püspöki karnak, az A. C. országos igazgatójának és a budapesti Érseki Helytartó Úrnak megbízását és kérelmét legmélyebb tisztelettel közlöm és küldöm meg a „*munkatársaknak*“: az egyesületek elnökeinek, tagjainak és összes munkásifjú barátainak azzal a kéréssel, hogy személyesen, vagy egyesületük kiküldöttjeivel szíveskedjenek az *Országos Központ* Budapest, VII., ker. Rottenbiller-utca 20—22. sz. alatt levő székházában *március 21-én este 7 óra-
kor tartandó nagy munkásifjúsági demonstrációján* megjelenni, amelyen *Dr. Mészáros János pápai protonotárius, érseki helytartó úr elnökletével* és az *Actio Catholica munkásifjúsággal* foglalkozó főtitkárának: *dr. Közy Horváth Józsefnek* ünnepi beszédével indítjuk el az eucharisztikus szent év, a nagy magyar feltámadás és Krisztus szociális királysága felé való masirozásunkat.

Isten áldja a tisztés munkát!

Országos Elnökség

Külföldi tanulmányút

A napokban indul útra Németországba az *első transzport*. Mennyi baj van ezekkel a kiküldöttekkel! A *legsomorúbb* azonban a következő:

Mult év májusában hirdettük meg a tanulmányútat. Az őszi elnöki értekezleten ismertettük s felszólítottuk az elnök urakat, jelentsék be mielőbb tagjaikat. Szétküldöttük a jelentkezési lapokat kiöltésre s mielőbbi visszaküldésre. Ismételten felhívtuk a figyelmet egy kis német nyelv tanulásra!

Eredmény?

Videkről *egyelleneg* jelentkezési lap se érkezett vissza! Hathónapi tanulmányút ingyen! Ingyen utazás, zsebpénz, fizetés, dédelgetés! *És senkinek se kell!* Rettenetes szétesettség, szellemtelensége, akaratlánkülisége, fegyvelmezettlensége, tehetetlensége ambiciónélküli ifjúságunknak.

És a *német nyelvtanulás?* Olyan borzasztó dolog azt a 200—300 szót megtanulni! Egy álló esztendő alatt! Csak a *szidót* tudják szidni mindig, aki tud és produkál. Mikor a mieinknek kellene valamit elkezdni a kereskedelem és ipar produkálási lehetőségeinek alapterületén, mindenki leáll! Oda a nagy hang!

Mindebből az *elnökök*, egyleti vezetők, egyleti szervezet készítőik és felügyelők sokat tanulhatnak. És elszavalhatjuk Petőfinkkel: „Lesz-e gyümölcs a fán, melynek ilyen a virága?”

„Hülyülünk, hülyülünk! . . .“

Egy angol folyóirat ilyen címen vezércikket az emberiség lassú *elszellemtelenedéséről*. Szellemi munkával komolyan nem akarnak foglalatalkodni. Az emberiség mélyeséges problémáin nem kellene. *Teremtés, alkotás, az Isten-képmás ember e téren való kivirágzása* — nem kell. A teremtéssel, alkotással, előretörtetéssel való *gondok* nem kellene. Könnyű, élvezetekkel telt s gondnélküli életforma.

Az „Új Nemesség” központjában és statisztikájában a *hivatástól való menekvés* a mult hónapban *rekord-forgalmat* ért el! Mesterek és segédek egyformán rohamoztak: *kalauz-állásért, iskolaszolg-állásért, utcaapró-állásért* stb. Itt nem kell kezdeményezni, spekulálni, üzletet alapítani s vezetni, nincsenek gondok, de *eltart az állam, a város* egész koporsóm bezártáig. Miből? Amit azok izzadnak ki adóba, akik még spekulálnak, üzletet alapítanak, munkákat vállalnak, segédekkel vesződnek, vevőket szereznek, pénzt hajtanak fel stb. De hátha egyszer ezek is meg-
unják?! Ha mindenki ezt fogja fújni; minél kevesebb s egyszerűbb munkával minél nagyobb kényelem, élvezet, nyugalom!! Minél kevesebb lét-fenntartási gond! Tartson el az állam, város, közsület. Az államszocializmus, *államkommunizmus*, totális állam előkészítése, eszméjének szolgálata lesz az eredmény! Ettől pedig a jó Isten ment-
sen meg!

Nyíló tavasz

Megindul a föld ősejeje. Milliárd és milliárd fűben, fában, virágban tör ki. Mindegyik rügyeket fakaszt, ágat növeszt, leveleket varázsol elő, virágot nyílaszt, gyümölcsöt érlel. Az egy éves, a 10 éves, a 100 éves, 1000 éves, 10,000 éves fák is. Ausztráliában, Queenslandban egy 15,000 éves fát ismernek. Még mindig hajl, leveledzik, virágot hoz, magot terem! Még jó pár ezer évig! S mind más és más! Millióféle alakban, formában, színben, változatban. Ugyanazon a földből mind más és más! Csak egy a közös vonásuk, tulajdonságuk: *mindent átító, tegyőző erővel előretörő élet*, lüktetés, szüntelen mozgás!

Ez a jó Isten ereje, szándéka, rendelése, törvénye nemcsak az egész teremtett világ, de az ember részére is. Főleg a nyíló tavasz: a *fiatal ember részére*. Isten gyönyörűségének, a teremtett világ csodájának kell lennie! Nem már fiatal korban aszott, ráncos arccal, fénytelen szemekkel, lődörgő lábakkal, a bárgyúság arcvonásaival, de tele lüktető élettel, alig fékezhető s teremteni, alkotni vágyó temperamentummal, ragyogó szemekkel, feszülő izmokkal, a nyomorúságban is tele ragyogó jókedvvel, optimizmussal, minden akadályon keresztül törtető, de fegyvelmezett ambícióval, a lehetetlenséget is megvalósítani reménylő akaraterővel.

Ez a mi ideálunk! Ilyen az „Uj Nemesség” gárdája. Ez maga az *új nemesség!* Aki nem másokat leszól, pletykál, megfűr, irigységgel, gyűlölettel támad, gyilkol, rombol pusztít, *hanem aki magából terem Isten-gyönyörűséget, világura embert, világesodát!* Nem mulaszthatjuk el itt is hangoztatni második programpontunk gyönyörű s mélységesen komoly és igaz jelszavát: „*Minden ember annyit ér földi viszonylatban, amennyit a szüntelen élettörtétele segítségével hivatása területén tud s amennyit produkált!*”

„Uj Nemesség” munkaközvetítő központja

1. *Budapest székfőváros.* A mesterek állandóan panaszkodnak: *nincs jó szakmunkás!* Épp azért itt *nagy a kereslet.* Szegényben és nem szegényben *állandóan keresnek* munkaközvetítő központunkban segédeket. Különösen a *férfiszabó és női fodrász* szakmában. És az a szomorú, hogy — bár százával vannak köztünk egy-egy szakmában munkanélküliek — a keresett megfelelő munkakerőt a szegényszemre közvetíteni nem tudjuk.

2. Vidékről főleg női fodrászokban van kereslet! Sajnos, Pestről vidékre — bármilyen nagy is a munkanélküliek száma — nem akar senki menni. Fő oknak mondják a felajánlott sok helyen hihetetlenül alacsony munkabéreket. „Ha privátba járunk — kontárkodni megyünk — akkor is jobban jövőnk ki” — mondják! Sokszor azonban a főök az, hogy valami beteges lázzal ragaszkodnak Pesthez. Inkább éhesen, rongyosan lődörögni, de csak Pesten maradni.

3. *Fürdőhelyek.* Lassan jön a nyári szezon. Már most kőtük a szerződéseket. Főleg *Balatonra*, ahol különösen a *külföldi vendégekre* számítanak. Seregestől szoktuk kapni a kéréseket:

veleket: *legalább németül* tudó alkalmazottakat kérünk: *pincéreket, cukrászokat, konyhaalkalmazottakat, kereskedőket, szolgálkat, kifutókat.* De hát mikor olyan nehéz legalább németül valamit tudókat találni!

Az „Uj Nemesség” munkaközvetítő központja: Budapest, VII., Rottenbiller-utca 20–22. Telefon: 1-300-92. Teljesen *ingyen közvetíti*: az iparos, kereskedő, gyárimunkás, tanonc ifjúságot. Munkaadók és munkavállalók munkakereső vagy munkáskereső *hirdetéseit ingyen közöljük.*

Mit mond a cipőfelsőrész-készítő?

— Miért vagy ilyen *elkeseredett?*

— Szídom a *gépeket.* Sok ember kenyerét elveszik, a mellette álló embert pedig tönkre teszi. Sokszor rozoga már minden alkotó részük. Rozoga a porszívójuk. Az ember minden porciájára tele lesz *porral.* A gép, pláne a rossz gép 8–10 év alatt kivégzi az embert. Még az orrát is alig törülheti meg az ember. Mert a másik gép azalatt már elszalad és nem lehet behozni.

— Szóval a *gép* a baj?

— Nemcsak a gép, hanem az a *lelkellen hajszó is*, amit egymás túllicitálására kifejűnk. A gyengébb kiszorítására, kivégzésére. A megkövetelt mennyiséget, ha jó testi kondícióban vagyunk, két-három évig tudjuk csak produkálni.

— Akkor ember is ember ellen a pénzért! És mennyi ez a pénz?

— Harmadosztályú munkásoknál 40–60 fillér órabér, II. osztályúaknál 50–80, I. osztályúaknál 80–1 P.

— Mennyi a heti munkaóra?

— 48 óra hetenkint. Túlórázás esetén 20% többlet. Persze csak akkor, ha a túlórázást az ipartestület megengedi.

— Te mit keresel hetenként?

— 32 P-öt tisztán.

— De ez csak elég?

— Hát Istenem!... Az aljámunkát végző darabszámra dolgozók még többet is keresnek. 65–70 P-t hetenként. De persze a munkateljesítményük is sokkal nehezebb.

és a lakatos!...

— És te Lajos nem panaszkodsz?

— En hála Isten *meg vagyok elégedve.* Szintén 32 P-t keresek tisztán 47 és fél óra munkaidő mellett.

— Hát akkor te sem keresel többet!

— Pénzt nem, de *bánásmódban és munkahelyben* ég és föld a különbség. A munkahely olyan, mint egy palota; csupa ablak, csupa üveg, csupa napfény, csupa levegő! Olyan *tisztaság* van az üzemben, mint a *patikában.* 5 napszámos foglalkozik csak kizárólag azzal, hogy a legkisebb hulladékot, a leesett cigarettahamut azonnal eltávolítsa. Minden munkásnak megvan a maga *külön egészségügyi és kényelmi felszerelése.* Mindenkinek külön fajcane mosdója, külön szekrénye. Ugy jön ki mindegyikünk a gyárból, mint egy vezérigazgató.

— És a *bánásmód?*

— Atyai jóbarátléknak közelednek hozzánk. A Vezér állandó látogatónk. Sokszor szóba áll velünk. Minden alkalommal kezet fog...

— Hányan dolgoztok itt az „Új Nemesség” gárdájából?

— Elnök úr jóvoltából már 14-en. Iparkodunk is tartani a becsületet!

Kat. Legényegylet a magyar nemzeti nyelv és nemzeti érzés szolgálatában

A legényegyletek történetében az Országos Központ megalakulásánál olvassuk a következőket: „Lassan készült az első egylet Magyarországon, mert a pesti egylet megalakulása nem csekély akadályokba ütközött. Nem utolsó volt ezek között az akkori *politikai irány*, amely nem szívesen látta a *magyar ifjak* egyesülését, habár a tisztes ipar zászlója alatt is. Nagy nehézséget szült az a *példátlan helyzet*, mely egyetlen nemzet fővárosában nem ismétlődik, hogy t. i. miként az egész várost, úgy az iparosifjakat is két táborba osztotta a nyelv különbözősége; nemcsak a bevándoroltak, de *Budapest szülöttei között* is igen sokan nem értették, vagy legalább nem beszélték hazájuk nyelvét s így egy alakuló legényegyletnél e körülményt is számba kellett venni. És a nyelv-kérdést siettel az *akkori kormány* felhasználni, hogy az egylet *teljesen németnyelvű legyen*. A kormány ez óhaját az egylet előkészítő tanácsban résztvevő képviselője által *érszákallta*, de az egyleti oktatásra vállalkozó jeles férfiak *határozott fellépése folytán* ez a törekvés nem sikerült.”

Egyesületeink életéből

Veszprém. (Veszprémi egyházmegye.) Fényes ünnepek keretében *avatta fel* az egylet új tagjait március 7-én. Az ünnepi szentmisét főt. *Serák József* kanonok-plébános elnök szolgáltatta. A szentbeszédet a központ kiküldötte: főt. *Bády Ferenc* prefektus mondotta. A tagavatás utáni ünnepélyen *Mészáros Géza* v. tag szavalt, főt. *dr. Steiner Antal* theol. tanár és főt. *Bugledits János* II. elnök és *Fodor István* I. dékán beszéltek. Gyönyörű zeneszámok és a dalárda éneke után *Serák József* kanonok elnök zárta be az egész várost megmozgató tagavatási ünnepélyt.

Zirc. (Veszprémi egyházmegye.) Főt. *Cser Cézár* esperes-plébános meghívására márc. 11—14., a város egész férfiközönsége részére a központ elnöke: főt. *vitéz Pintér József* tartott *lelkigyakorlatot* a legényegylet rendezésében. Naponta reggel és este tartott szentbeszédük alatt a legényegylet hatalmas dísztermét zsúfolásig megtöltötte a város férfilakossága s példás buzgósággal járult vasárnap közös szentáldozáshoz. Ugyancsak vasárnap tartotta a legényegylet *rendes évi közgyűlését* a város egész vezetőségének részvételével. A rendházat a távollévő főapát helyettese: főt. *dr. Kiss Albin* prior képviselte. A város országgyűlési képviselőjén: *Hollischer Károlyon* kívül jelen voltak: dr. Scherer

János főszolgabíró, dr. Gáll Sándor tiszti főorvos, dr. Kuntz Ernő, a Credo elnöke, dr. Zimay Ödön járásbírósi elnök, Udvardy István főjegyző, Mészáros Jánosné, a szent Vince egyesület elnöknője. Főt. *Cser Cézár* esperes-plébános elnöknek gondolatokban gazdag s lelkes megnyitója után főt. *vitéz Pintér József* központi elnök mondott ünnepi beszédet, *Neuhausser Gyula* r. tag szavalt s a dalárda énekelt. Az az áldozatkész munka, mit főt. *Cser Cézár* elnök fektet bele az egyesület életébe, mind gazdagabban hozza meg gyümölcsét.

Kiskunfélegyháza. (Váci egyházmegye.) Március 21-én tartott fényes alakuló gyűlést a város iparosifjúsága. Főt. *Thurner Ferenc* hittanár-elnöknek meghívására és kérésére a központ nevében *Mádl János* titkár, a Szövetség nevében főt. dr. *Mihalecz János* hittanár szentesi elnök, mondottak nagyon hatásos beszédet. A beszédeken kívül gazdag műsor volt szavalatokban és zeneszámokban. Igen nagy örömmel és szeretettel köszöntjük a félegyháziak egyletét és elnökét a Szövetségben. Az elnökét: főt. *Thurner Ferenc* hittanárt, kinek a jó Isten bőségesen adott talentumot, különösen az iparosifjúsággal való foglalkozásra. Az egyletet, melynek történetében az elnöknek tíz éves, fáradhatatlan munkája nyomán az igazi legényegyleti programnak tíz évi számlása, bőséges vetése rejlik és százszoros terméssel kecsgett.

Budapest-Központ (Esztergom főegyházmegye.) Március 21-én tartotta a Központ 82. évi rendes közgyűlését. Előtte a szokásos három napos *lelkigyakorlatot* főt. dr. *Közy-Horváth József* főtitkár tartotta. A gyönyörű előkészítő beszédek nyomán vasárnap buzgón járultak a tagok a közös szentáldozáshoz. A *Közgyűlés* a szokott programmal pergett le. Este nagy demonstrációs gyűlés volt Szent József ünnepével kapcsolatban, a most meginduló kat. munkásifjú-mozgalom érdekében. A díszgyűlésen dr. Mészáros János érseki helytartó elnökölt, az ünnepi beszédet pedig főt. dr. *Közy-Horváth József* A. C. főtitkár mondotta. Az új mozgalom történetét, módozatait és eszközeit főt. *vitéz Pintér József* ismertette.

A *Szövetség tanoncgyűlekkel* foglalkozó főtitkárának jelentéséből előre is örömmel jelentjük, hogy az a gyönyörű munka, melyet a székesfőváros tanoncaival foglalkozó KIOE = Katolikus Ifjúsamunkások Országos Egyesülete folytat, dr. *Mészáros János* érseki helytartó útmutatása és pártfogása nyomán ismét két újabb tanoncinter-náttal gazdagította a fővárost s adott lehetőséget arra, hogy minél eredményesebbé válhassék a munkásifjúság nevelése. Dr. *Radványi Titusz* elnöknek lelkes munkája nyomán a ferencvárosban főt. dr. *Hévey Gyula*, pápai kamarás plébánosnak pártfogásával, a ferencvárosban főt. *Ferenczy Géza* plébánosnak pártfogásával szerveződött meg a 30—40 tagot befogadó két internátus.

Kiadja: az Országos Központi Katolikus Legényegylet.
Felelős szerkesztő és kiadó: **vitéz Pintér József.**